

Hrvatska revizorska komora

**Sustav provjere kvalitete rada
revizorskih društava i samostalnih revizora
u Republici Hrvatskoj**

Zdenko Balen, predsjednik Hrvatske revizorske komore

XII Kongres računovođa i revizora Crne Gore

Bečići, listopad 2017.

Sadržaj

Uvodne informacije

- Hrvatska revizorska komora (HRK)

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj

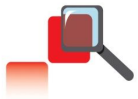
- zakonodavni i strukovni okvir
- organizacija/ustroj
- ključne polazne osnove
- HRK pristup provjeri kvalitete rada
- efekti primijenjenog pristupa

Uvodne informacije

Hrvatska revizorska komora (HRK)

- **članstvo**, stanje na datum 17. listopada 2017:
 - ovlaštene revizori (975, od kojih je 509 aktivnih i 466 ne-aktivnih)
 - revizorska društva (223)
- **vlastiti izvori financiranja**: članarine ovlaštenih revizora, doprinosi revizorskih društava/samostalnih revizora, naknade od revizorskih ispita i edukacije ovlaštenih revizora
- **članstvo HRK u IFAC i FEE, od 2010.**

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj

Okvir sustava kontrole kvalitete

– zakonodavne odredbe:

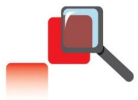
- Zakon o reviziji (146/05, 139/08 i 144/12)
- Statut HRK
- Pravilnik o provođenju nadzora i provjere kvalitete rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora

– pravila struke:

- *metodologija provođenja provjere kvalitete rada*
- pravila revizorske struke (MSKK1, MRevS i druga pravila struke, Kodeks profesionalne etike)

– dodatni specifični zahtjevi:

- Zakon o općem upravnom postupku
- Zakon o zaštiti podataka

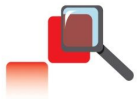

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj

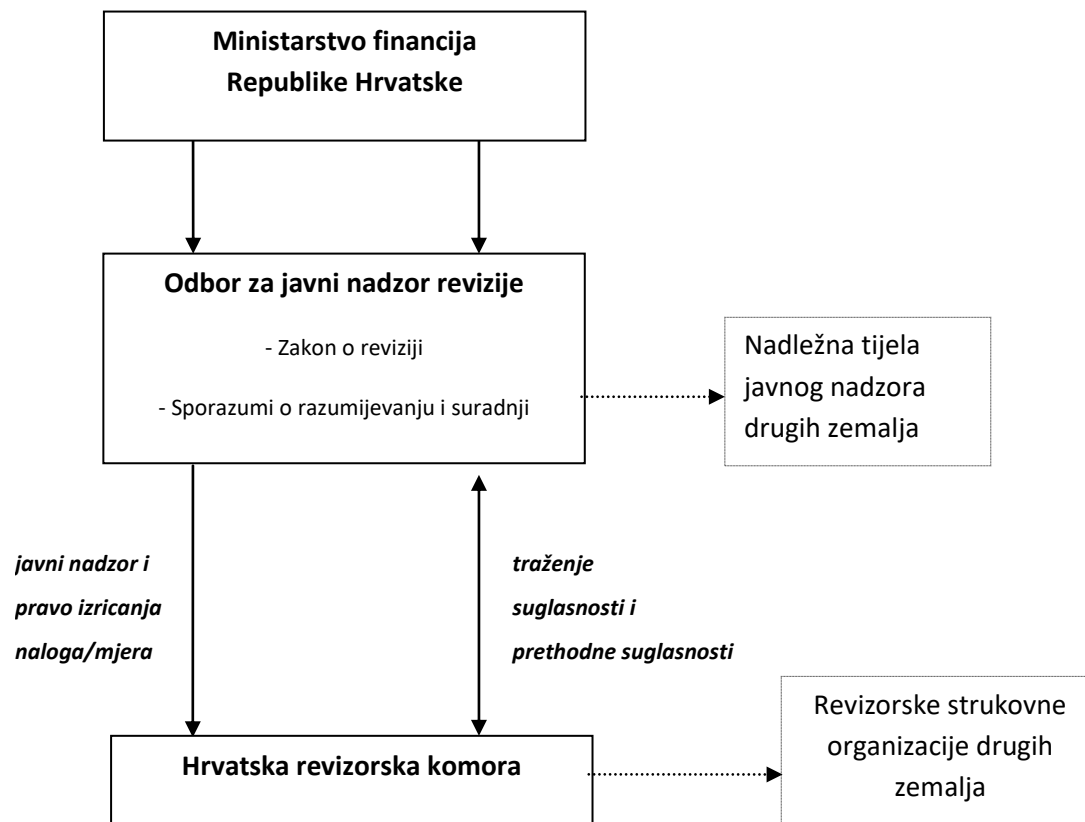
Zakonodavni okvir sustava provjere kvalitete rada

Zakon o reviziji, definira i uređuje:

- obavljanje revizije financijskih izvještaja
- osobe ovlaštene za pružanje usluge revizije
- izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje usluga revizije
- uvjete za obavljanje usluga revizije
- **nadzor i provjeru kvalitete rada osoba koje obavljaju uslugu revizije**
- Osnivanje i nadležnost Hrvatske revizorske komore
- **sustav javnog nadzora revizije**
- Odbor za javni nadzor revizije
- međunarodna suradnja
- kaznene odredbe

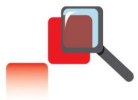
Sustav javnog nadzora i odnos HRK i Odbora za javni nadzor revizije

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj

Organizacija funkcije nadzora u HRK

- **Služba za nadzor i provjeru kvalitete rada** - organizacijska jedinica unutar HRK
- **nadzornici** - osobe koje provode nadzor su:
 - ovlaštene revizori s najmanje 5 godina iskustva u reviziji
 - neovisne osobe, koje nisu u sukobu interesa
 - dodatno stručno educirane za provođenje nadzora i provođenje provjere kvalitete (angažirani edukator - ICAEW)
 - uključene u stalno stručno usavršavanje (revizijski zakonodavni okvir, revizorska pravila, drugi povezani zakoni i pravila – Zakon o računovodstvu, Zakon o trgovačkim društvima, regulatorni zahtjevi financijske industrije i kreditnih institucija)
- **aktivnosti Službe za nadzor i provjeru kvalitete rada:**
 - planiranje i organiziranje aktivnosti nadzora
 - provedba provjere kvalitete (rad na terenu)
 - edukacija nadzornika.

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj

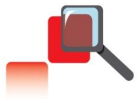
Faze razvoja sustava provjere kvalitete rada

I. Uvođenje sustava provjere kvalitete rada (2010.)

- do 01.01.2010. HRK nema prethodnog iskustva
- angažirani konzultant i edukator – ICAEW
- **inicijalni pregledi/posjete** svih registriranih subjekata s edukativnim obilježjem (275 revizorskih društava)

II. Provođenje provjere kvalitete rada (2011. i dalje)

- 3-godišnji ciklusi (SJI) i 6-godišnji ciklus (ne SJI)
- primjena metodologije **provjere kvalitete rada u punom opsegu**

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj – inicijalni pregled 2010.

	<i>Rezultati i ocjena inicijalnog nadzora</i>	<i>Broj subjekata nadzora</i>
1	Subjekti nadzora koji su zadovoljili predmetna područja provjere kvalitete rada	26
2	Subjekti nadzora kod kojih su utvrđene nepravilnosti u primjeni pravila struke	96
3	Subjekti nadzora kod kojih su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u primjeni pravila struke	129
4	Subjekti nadzora koji nisu omogućili provedbu nadzora	12
5	Subjekti nadzora koji su predali zahtjev za brisanje iz Registra tijekom inicijalnog pregleda	12
	Ukupno	275

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj – nadzor u punom opsegu

Provođenje nadzora i provjere kvalitete rada (2011. i dalje)

- **Polazne osnove:**

- ciklusi provjere (3 godine – klijenti od javnog interesa, 6 godina – svi ostali klijenti)
- primjena okvira za provjeru kvalitete u punom opsegu:
 - Zakon o reviziji i Pravilnik o nadzoru,
 - Metodologija provjere kvalitete rada
- definiranje kriterija za odabir revizorskih društava
- ukupan broj revizorskih društava (vrste klijenata)

- **Aktivnosti u nadzornoj godini**

- priprema nadzornika (edukacija, priprema radne dokumentacije, administrativni poslovi)
- upitnik za potrebe nadzora
- izrada plana provjere kvalitete rada
- provedba provjere kvalitete rada, u punom opsegu
- izricanje nadzornih mjera (kad je potrebno)
- izvještavanje

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj – nadzor u punom opsegu

Ukupan broj i struktura završenih nadzora i provjere kvalitete rada za šestogodišnje razdoblje 2011/2017

Status nadzora	Revizorska društva u 2016./2017.	Struktura u %	Revizorska društva u 2015./2016.	Struktura u %	Revizorska društva u 2014./2015.	Struktura u %	Revizorska društva u 2013./2014.	Struktura u %	Revizorska društva u 2012./2013.	Struktura u %	Revizorska društva u 2011./2012.	Struktur u %
1	2		3		4		5	6	7	8	9	10
Nadzor završen izradom Zapisnika - od toga revizorska društva sa subjektima od javnog interesa	61	87	68	81	78	96	69	99	61	97	47	78
	23	32	32	38	32	39	29	41	14	22	19	32
Nadzor završen izradom Službene bilješke	9	13	16	19	3	4	1	1	2	3	13	22
Ukupno	70	100	84	100	81	100	70	100	63	100	60	100

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj – nadzor u punom opsegu

Nalazi nadzora u punom opsegu

- ***Vrste utvrđenih nezakonitosti:***

- polica osiguranja nije zaključena u skladu s Zakonom o reviziji,
- izvješće o transparentnosti nije objavljeno u roku ili uopće nije objavljeno,
- obavljanje revizije za klijente s više od 40 mil kuna prihoda, samo s jednim zaposlenim revizorom,
- ne obavještavanje Komore o promjenama u revizorskom društvu

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj – nadzor u punom opsegu

Nalazi nadzora u punom opsegu

- ***Vrste utvrđenih nepravilnosti:***

- **ne cjelovita primjena MRevS-ova :**

- prihvaćanje i ugovaranje revizijskih angažmana,
- planiranje i procjena rizika,
- revizijski postupci kao odgovor na procjenu rizika,
- nedostatak primjerenih i dostatnih revizijskih dokaza,
- nepravilnost u dokumentiranju revizijskih postupaka,
- izvješće neovisnog revizora

- **ne cjelovita primjena MSKK1:**

- nedostatak dokaza djelovanja MSKK1,
- ne postupanje po uspostavljenim politikama i postupcima sustava MSKK1 za područja: prihvaćanje i zadržavanje odnosa s klijentom, obavljanje angažmana i monitoring

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj – nadzor u punom opsegu

Pregled stegovnih postupaka sa stanjem na dan 30. ožujka 2017. godine.

Nadzorna godina	Broj nadzornih predmeta	Broj pokrenutih stegovnih postupaka	Broj okončanih postupaka
inicijalni pregled 2010.	275	10	7
2011/2012 - izravni nadzor	66	31	26
2012/2013 - izravni nadzor	68	16	15
2013/2014 - izravni nadzor	74	25	22
2014/2015 - izravni nadzor	81	29	26
<i>u 2015., OR</i>	0	1	1
2015/2016 - izravni nadzor	84	27	15
2016/2017 - izravni nadzor*	71		
ukupno:	719	139	112

Napomena: podatak nije cjelovit, postupak u tijeku

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj – nadzor u punom opsegu

Izvještavanje

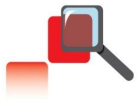
	Preliminarni i konačni izvještaj	Konačni izvještaj (sažetak)
Dinamika izvještavanja	<ul style="list-style-type: none">- tijekom nadzorne godine- po završetku nadzorne godine	<ul style="list-style-type: none">- nakon usvajanja konačnog izvještaja od strane Upravnog vijeća i suglasnosti Odbora za javni nadzor
Sadržaj izvještaja	<ul style="list-style-type: none">- statistika (sumarni podaci)- utvrđene nepravilnosti i nezakonitosti- razvrstavanje prema nalazima- daljnje aktivnosti	<ul style="list-style-type: none">- oblik i sadržaj za objavu na HRK web
Korisnik izvještaja	<ul style="list-style-type: none">- Upravno vijeće- Odbor za javni nadzor revizije	<ul style="list-style-type: none">- članovi HRK- javnost

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj

Iskustva HRK u provođenju nadzora i provjere kvalitete rada revizorskih društava

Komora je provedbom nadzora i provjere kvalitete rada :

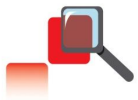
- **bitno poboljšala i unaprijedila rad** kako subjekata nadzora tako i nadzor i provjere kvalitete rada
- **identificirala specifična područja** temeljem rezultata iz nadzora te u suradnji sa Službom za razvoj i stručna pitanja **kreirala i objavila**:
 - **Smjernice** za različita specifična područja počevši od 2010. godine
 - **Minimalni oblik i sadržaj radne dokumentacije** u obavljanju revizije (koju subjekti nadzora primjenjuju na vlastitu odgovornost)
 - **Vodiče za primjenu MRevS-a i kontrolu kvalitete** kod malih i srednjih poduzetnika – od 2014. godine
 - **Prevodila i objavljivala sve nove revizijske standarde i Kodeks** profesionalne etike,
 - **Odgovarala na pitanja članova** Komore,
 - **Organizirala 158 radionica** za specifična područja iz profesionalnog okvira počevši od 14.02.2013. godine i
 - Organizirala godišnja stručna savjetovanja i sl.
- **smanjivala broj nezakonitosti i nepravilnosti** subjekata nadzora te broj prekršajnih i stegovnih postupaka,
- **Povećala ugled revizijske profesije** inicirajući kod značajnog broja subjekata nadzora koji su nakon nadzora shvatili da opseg rada koji zahtijeva zakonski i profesionalni okvir za njih nije prihvatljiv u tom obliku zbog zahtjeva koji nisu u stanju ispunjavati, zbog velikog angažmana u edukaciji za koji nisu voljni odvojiti vrijeme te zbog nedovoljnog broja zaposlenih ovlaštenih revizora i sredstava koja moraju izdvajati za razvoj a istovremeno ostvaruju niske naknade za ugovorene angažmane zbog čega su podnijeli zahtjev za brisanjem iz Registra komore.

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj

Iskustva HRK u provođenju nadzora i provjere kvalitete rada revizorskih društava :

- **ključni zahtjevi organizacije i provedbe:**
 - ljudski potencijal
 - jasna organizacija
 - timski rad i disciplina
- **vrijednosti za revizorsku struku i javni interes:**
 - konzistentnost
 - objektivnost
 - sveobuhvatnost
 - efikasnost

Sustav provjere kvalitete rada u Republici Hrvatskoj

Zahvaljujem na pažnji!

Pitanja?

kontakt podaci: hrk@revizorska-komora.hr
www.revizorska-komora.hr

